

Austrheim kommune
Sætremarka 2
5943 Austrheim

Fråsegn til kommuneplanen sin arealdel – 2. gongs høyring

Naturvernforbundet Nordhordland har desse merknadene:

Øksnesmarka og Åråsvågen

Landskap

I planskilddinga til arealplanen, er landskapet i kommunen eit hovudtema: «Austrheim vil fremja opne landskap. Det typiske kystlandskapet med lyngheier er internasjonalt kjend og skal vernast om» (s. 8 i planskilddinga). Her vil vi leggja til at «Opne landskap; ope sinn» også er mottoet til kommunen.

Dette punktet vert utdjupa i dei overordna arealstrategiane. Om disponering av LNF-områda, som Øksnesmarka var ein del av før endringa til næring i kommunestyret 22.02.17, seier planskilddinga på s.9: «Opne landskap er eit hovudmål for Austrheim. Dette skal ein få til gjennom å ivareta samanhengande landbruksområde og unngå oppstyking av desse. Sikra gode innmark- og utmarksområde for eit aktivt landbruk er beste metode for å bevare det opne landskapet».

Også i samfunnsdelen til kommuneplanen, som arealplanen skal byggja på, vert landskapsverdiane framheva: «Det opne flate kystlandskapet er ein viktig varig verdi for Austrheim» og «Lyngheilandskapet i Austrheim og Nordhordland er internasjonalt kjend» (begge på s. 6 under «Hovudverdi for Austrheim»).

Hos MD er området rundt Langeset i Øksnesmarka registrert som det einaste inngrepsfrie naturområdet som er att på Fosnøya. Heile buffersonen på 1 km overlappar det planlagde næringsområdet.

Naturvernforbundet kan ikkje få understreka nok at Øksnesmarka er det siste store opne meir eller mindre urørte landskapet som er att i Austrheim, i stor grad dominert av kystlynghei og myr med innslag av skog. Hoplandsmarka, som i storleik er det einaste området som kan samanliknast med Øksnesmarka, er tilplanta med skog og kan ikkje karakteriserast som «ope». Det er dessutan gjort inngrep med skogsbilveggar. I resten av kommunen er attgroing eit stort problem. Ope landskap finn ein stort sett elles i Øyane og spreidd på småøyar rundt omkring i kommunen. Dette er likevel små område samanlikna med Øksnesmarka.

Om meir enn 700 da og meir enn 1 km strandline av LNF-området i Øksnesmarka vert gjort om til næringsområde med slike industriplanar det er kome innspel om, er det etter Naturvernforbundet sitt syn meiningslaust å snakka om ein kommune som prioriterer opne landskap. Omdisponeringa slår beina under visjonar, mål og strategiar som er meint å framheva eit stort fortrinn kommunen har. Forslaget om eit stort næringsområde i Øksnesmarka Åråsvågen har i høve til landskap stort konfliktpotensiale.

Konsekvensutgreiinga

Kommunen si konsekvensutgreiing konkluderer med *stor negativ konsekvens* (÷ 1) for landskap med denne grunngjevinga: *Større kystlandskap utan tiltak. Synleg frå store områdar både på land og frå sjø.* Naturvernforbundet delar denne vurderinga.

Biologisk mangfald

Samfunnsdelen til kommuneplanen, vedteke i kommunestyret 04.02.15, legg stor vekt på ta vare på det biologiske mangfaldet i Austrheim. Her er nokre utdrag frå s. 19:

Me vil at:

Medvitet om dei lokale landskapsverdiane og det biologiske mangfaldet skal aukast. Raudlista artar og naturtypar og deira leveområde skal vernast om så langt det er råd.

Dette vil me få til gjennom å:

I samarbeid med landbruket leggja til rette for aktiv lyngheiskjøtsel, med mellom anna mål om auka sauehald.

Vurdera disponering av LNF områda i kommuneplanens arealdel.

Kartleggje og verna område som er truga i høve til det biologiske mangfaldet, i arealplanlegginga.

Med hjelp frå NLA Høgskulen og gjennom eigne undersøkingar har Naturvernforbundet våren og sommaren 2017 drive kartlegging av artar i Øksnesmarka, hovudsakleg insekt, men også dyreliv elles og fisk. Til kartlegginga har vi brukt lysfelle, flyfeller og krypfeller og fotografering og fangst med hov. Vi har og fiska og gjort observasjonar. Her vert det m.a. vist til eigen rapport lagt ved, men vi vil kort nemna nokre av funna:

Breibandpraktviklar: Sommarfugl som er klassifisert som «sterkt truga». Arten er dokumentert gjennom fotografering i heile marka. Biotopen må reknast som meir enn 100 % overlappende med det planlagde næringsområdet. Typisk leveområde er kystlynghei med innslag av kusymre, karakteristisk for Øksnesmarka og Øksnes. Fotodokumentasjonen er send til Universitetet i Bergen (Frode Falkenberg) og Fylkesmannen i Hordaland. Arten er dessutan godt dokumentert på MD si heimeside over truga artar (sjå kartivest på www.hfk.no).

Carabus arciensis: Denne billen er ny for Hordaland med status som NT. Ein lyngheiar i Norge.

Havørn: Hekkande havørn er observert nær Ulvikane. Ansvarsart.

Aure: Vi har fiska fin aure på rundt 500 g i vassdraget til Teinelva.

Hjort: Mykje hjort i Øksnesmarka, ikkje minst i nord. Svært kraftige tråkk, i sær i den mest urørte delen nordover langs Årsvågen.

Kreps: Det vert fanga mykje kreps i Årsvågen, i influensområdet til næringsområdet som er planlagd. Det bør undersøkast om dette er ein lokal stamme.

I tillegg har MD i influensområdet til Øksnesmarka registrert følgjande artar av «særlig stor forvaltningsmessig interesse»:

Gråsisik, lomvi, horndykkar, hettemåke, fiskemåke, storspove og pølstarr.

Naturvernforbundet meiner kartlegginga av artar som er gjort, er lite uttømmende. Det gjeld i sær det marine mangfaldet i Årsvågen, men òg mosar og lav, akvatisk miljø i myrane og i Teinelva, fugl og hjort. Her vil vi gjera merksam på at det altså vert fiska stor fin aure i vassdraget og at marka er leveområde for ei større hjortestamme. Ikkje noko av dette kan vi sjå er kartlagt og vurdert i konsekvensutgreiinga.

Naturvernforbundet vil difor be Austrheim kommune om å gjera grundigare undersøkingar der kunnskapsgrunnlaget er mangelfullt, slik at det vert i samsvar med Naturmangfaldlova.

Når det gjeld naturtypar, vil vi understreka at dei fleste av dei artane som er registrerte i Øksnesmarka, er knytt til ei heilskapleg bevaring og forvaltning av kystlyngheia og kystmyrane i marka. Forsvinn naturtypane inn i eit stort nærings- og industriområde, kan også fleire av artane forsvinna og soleis vera eit trugsmål mot bestanden regionalt og nasjonalt. Det gjeld ikkje minst breibandpraktviklar, som er under stort press nasjonalt på grunn av attgroing, men òg aure- og hjortebestanden.

Naturvernforbundet legg dessutan vekt på at både kystlynghei og kystmyr i seg sjølve er raudlista. Kystlynghei er «utvald naturtype». «Omsynet til den utvalte naturtypen kystlynghei skal vege tungt i den enkelte sak», seier regjeringa i ei pressemelding 07.05.2015. Dette perspektivet bør også Austrheim kommune ha.

Naturmangfaldlova legg strenge føringar for kartlegging og kva som kan akseptast av negative konsekvensar for artar og naturtypar. I større utbyggingssaker fører det til at forvaltninga og politikarane kan vera tvungne til gjera om på eller seia nei til prosjekt som trugar naturmangfaldet. Eit godt døme er

Hordaland fylkeskommune og NVE som nesten utan unntak seier nei til småkraftprosjekt som kjem i konflikt med «sterkt truga» artar. Vedtaka i fylket har bakgrunn i eigne retningslinjer godkjend i fylkestinget og i MD, og er dermed også styrande for NVE. Utdraget under er frå Fylkesdelplan for små vasskraftverk i Hordaland:

Biologisk mangfald:

1. a) Tiltak som kjem i konflikt med artar som er "kritisk truga" eller "sterkt truga" (jf.

Norsk Raudliste) eller naturtypar Noreg har eit internasjonalt ansvar for, eller vil vanskeleggjere nasjonal oppfyljing av internasjonale avtalar, kan ikkje pårekne å få konsesjon.

b) Tiltak som kjem i konflikt med biologisk mangfald av stor eller middels verdi (jf. verdivurdering av raudlisteartar, naturtypar og truga vegetasjonstypar som framgår av dei nasjonale retningslinjene for små vasskraftverk), må pårekne pålegg om avbøtande tiltak som reduserer konflikten.

Naturvernforbundet meiner retningslinjene har klar overføringsverdi til handsaming av arealplanar i kommunane slik som nærings- og industriområdet i Øksnesmarka. Dei mange funna av den sterkt truga breibandpraktviklaren saman med den samla belastninga på raudlista artar og naturtypar er i samsvar med naturmangfaldlova og politisk praksis elles god nok grunn til å skrinleggja næringsområdet og behalda LNF-kategorien. Det vil også vera i samsvar med strategiane for biologisk mangfald i samfunnsdelen av kommuneplanen til Austrheim. Naturvernforbundet vurderer konfliktpotensialet for biologisk mangfald som svært høgt om Øksnesmarka blir lagt ut til næringsområde.

Konsekvensutgreiinga

Kommunen si konsekvensutgreiing konkluderer med *stor negativ konsekvens* (÷ 2) med denne grunngjevinga: *Inngår i det einaste inngrepsfrie naturområdet i kommunen. Fleire registrerte sårbare artar, mellom anna den sterkt trua sumarfuglen Bredbåndpraktvikler Del av Austevågane er registrert som viktig naturtype, Strandeng.*

Naturvernforbundet er samd med den negative konsekvensverdien, men vil peika på at grunngjevinga ikkje er uttømmende. Kartlegging av det marine mangfaldet i Åråsvågen, det akvatiske miljøet i myrane og Teinelva, mosar og lav og hjort er etter vårt syn mangelfullt og i strid med kunnskapskravet i naturmangfaldlova. Vi krev difor grundigare kartlegging før vedtak vert fatta. Vi vil dessutan understreka at funnet av den sterkt truga breibandpraktviklaren i seg sjølv bør setja stoppar for nærings- og industriområdet.

Klima

Øksnesmarka er i det planlagde næringsområdet prega av djupe kystmyrar i nordvestgåande retning. Myrområda er til dels store i flatemål, t.d. Ulvikamyra.

Myr er naturtypen på landjorda som lagrar mest karbon. Det er karbon som elles ville ha bidrege til global oppvarming. Karbon tilsvarende 250 000 tonn CO² kan vera lagra i torva på bare ein kvadratkilometer myr. Professor og myreksperter ved NTNU Vitenskapsmuseet, Asbjørn Moen, kallar myra Noreg sitt svar på regnskogen. Det er treffande både når det gjeld karbonlagringskapasiteten og det yrande livet på og i myra.

Når næringsområdet i Øksnesmarka skal klargjerast for industri og andre næringsføremål, vil utgraving og fjerning av myr føra til svært store utslepp av CO². Naturvernforbundet vil minna om at Statoil Mongstad har det største punktutsleppet av CO² i Noreg og at kommunane Austrheim og Lindås difor har eit særleg ansvar for å få ned klimagassutsleppa.

Naturvernforbundet vurderer konfliktpotensialet for klima som svært stort og saknar i den samanhengen klimarekneskap i konsekvensutgreiinga til kommunen.

Konsekvensutgreiinga

Kommunen si konsekvensutgreiing konkluderer med *middels verdi, liten påverknad og liten konsekvens* (0) med denne grunngjevinga: *Vindutsett. Endring av torvmyrar vil føre til utslepp av klimagassar.*

Naturvernforbundet er grunnleggjande usamd i verdisetjinga. Vi meiner den negative konsekvensen kan vera stor og burde vore sett til ÷ 2. Sidan det ikkje er utarbeidd klimarekneskap for uttak av myr, er likevel verdisetjinga usikker. Naturvernforbundet vil difor be om at slikt rekneskap vert utarbeidd og tilleggsvurdert i ny KU.

Kulturminne

I Øksnesmarka er det i SEFRAK registrert mange kulturminne knytte til torvtaking og utmarksbeite: Åtte ruinar etter torvhus, to torvhus, ein ruin etter uteflor og ein gardflor. I tillegg går den gamle ferdselsvegen frå Øksnes til Årås, som no vert nytta som tursti, gjennom det planlagde næringsområdet.

Eit slikt komplett kulturmiljø knytt til historisk gardsdrift der alle tilgjengelege ressursar vart tekne i bruk, er viktige vitnesbyrd om korleis kystlyngheia vart halde i hevd. Ved å gjera næringsområdet i Øksnesmarka til LNF-område, vil ein kunna ta vare på kulturminna i eit kystlyngheilandskap som kan få nytt liv gjennom utmarksbeite og skjøtsel.

Ei slik prioritering vil også vera i samsvar med måla i samfunnsdelen i kommuneplanen (s. 11):

Kommunen fremjar kystkulturen og skaper attraksjonar gjennom å leggje til rette for bruk, vern og vedlikehald av kulturlandskapet og kulturminne, som til dømes Hoplandskvernene, torvhus, steingardar, og prestebryggje.

Det er t.d. ikkje mangel på restar etter torvhus i Øksnesmarka.

Naturvernforbundet vurderer konfliktpotensialet for kulturminne som stort.

Konsekvensutgreiinga

Kommunen si konsekvensutgreiing konkluderer med *middels negativ konsekvens* (÷ 1) for kulturminne og kulturmiljø med denne grunngjevinga: *Ingen registrerte kulturminner. 1 SEFRAK registrert bygg og nokre ruinar i området.*

Naturvernforbundet Nordhordland delar verdisetjinga, men meiner grunngjevinga ikkje er uttømmende, sjå utgreiinga frå Naturvernforbundet over. Vi vil peika på at det er mange ruinar i området og minne etter torvtaking. Særleg verdi har den gamle ferdselsvegen mellom Øksnes og Årås, som går tvers gjennom Øksnesmarka.

Friluftsliv og folkehelse

I Område for friluftsliv i Hordaland (Hordaland fylkeskommune og Fylkesmannen i Hordaland) vert Øksnesmarka frå Årås i søraust til Øksnes og Austevågane i nordvest verdsett til «viktig» regionalt friluftsområde, kategorisert som friluftslivtype «marka».

I Kartlegging og verdisetting av friluftsområde gjennomført av Austrheim kommune og Bergen og Omland friluftsråd i 2016, vert det planlagde næringsområdet verdsett til *svært viktig friluftsområde* med høge verdier for m.a. brukarfrekvens, opplevingskvalitetar, symbolverdi og tilrettelegging.

Den gamle ferdselsvegen mellom Øksneset og Årås går gjennom dette området og er i dag mykje nytta som tursti. Turstien er ein del av trekanten mellom Øksnes, Rebnor og Årås tilrettelagd med informasjonsskilt, postar med innskrivingsbøker og klopper der det er fuktigast. Dessutan har Rotary i Austrheim sett opp trimpostar utanfor løypa. Bergen og Omland Friluftsråd knyter som ein del av opplevinga trekantløypa direkte til friluftsområdet dei har opparbeidd på Øksneset.

Under hovudverdiar i den vedtekne samfunnsdelen i kommuneplanen legg Austrheim kommune ekstra vekt på «Turstiar, folkehelse, fysisk aktivitet». Under denne overskrifta på s. 6 heiter det:

Det opne flate kystlandskapet er ein viktig varig verdi for Austrheim. Folkehelsa vert prioritert gjennom å leggja til rette for bruken av dette, mellom anna ved å etablere turstiar.

For å fremja folkehelse vil kommunen m.a.:

Sikra grøne område i gangavstand frå bustadområde (omlag 400 m omkrins når alle aldersgrupper skal dekkast).

Tilretteleggja og gjera tilgjengeleg dei grøne områda.

Etablera og tilretteleggja sosiale møteplassar som til dømes aktivitetssenter for unge og gamle, parkar, turstiar og leikeplassar.

Å gjera om Øksnesmarka frå LNF til næringsområde, vil etter Naturvernforbundet si vurdering vera i sterk strid med kommunen sine mål og strategiar for friluftsliv og folkehelse. Rett nok har kommunen saman med andre lagt til rette for turløyper til m.a. Vardetangen og Årvikane, Hoplandskvernane og Gavlen på Krossøy. Men desse turane er anten korte eller går i skog, ikkje lengre turar i «det opne flate kystlandskapet» slik kommuneplanen dels legg opp til. Det er heller ikkje positivt å veta at brorparten av trimaktiviteten i Austrheim går på sterkt trafikkerte asfalterte vegar utan fortau. Det seier noko om behovet for gode alternativ.

I den samanhengen har Øksnesmarka stort potensiale. Marka ligg strategisk plassert ved døra til dei to største bustadfelt på Fosnøyna; Austrheimfeltet og Åråsfeltet. Både grendene Øksnes, Rebnor og Dyrnes grensar dessutan til marka. Det etablerte turnettet let seg lett utvida med turstiar frå Austrheimfeltet og sti nordover langs Åråsvågen mot Langeset, Seisnappen og Leiro, den mest urørte og naturmesseg spanande delen av Øksnesmarka. Delar av løypa opnar dessutan for universell utforming slik at fleire kan få oppleve «grøne område» slik kommunen ønskjer (sjå over). Det kan inkludera skigåing på snørike dagar.

Hovudpoenget er likevel at det i kommunen berre er Øksnesmarka som opnar for lengre turar enn det folk har tilbod om i dag, om lag 2 til 3 timar i rundløypa, opp til 3 til 4 timar i framtida, og stort sett i «det opne flate kystlandskapet». Dette vil friluftslivet og ikkje minst folkehelsa ha stor gevinst av. I den samanhengen ligg Austrheim langt etter kommunar som Radøy (Syltmarka og Skageneset), Fedje (Fyrløypa) og sjølv sagt Lindås, Meland og Masfjorden med store areal å ta av.

Om Øksnesmarka vert omgjort frå LNF-område til næringsområde slik det er gjort framlegg om, vil det slå beina under strategiane for friluftsliv og folkehelse. Naturvernforbundet meiner konfliktnivået blir svært høgt.

Konsekvensutgreiinga

Kommunen si konsekvensutgreiing konkluderer med *stor negativ konsekvens* (÷ 2) for friluftsliv, *stor negativ konsekvens* (÷ 1) for helse og *stor negativ konsekvens* (÷ 1) for born og unge. Grunngevingane er slik:

Søre del er registrert som svært viktig friluftsområde og det inngår i eit større samanhengande område. Det går mange stiar på kryss og tvers gjennom området.

Mykje nytta til turgåing. Urørd natur nær busetnad og kommunesentrum har stor verdi for folkehelsa. Bratt og lite tilgjengelig frå sjøen.

Born og unge er meir avhengig av turområde i gang/sykkelavstand frå busetnad enn vaksne. Nærleiken til kommunesenteret og dei mange stiane har verdi for born og unge.

Naturvernforbundet delar desse vurderingane. Dei er etter vårt syn svært tungtvegande.

Risiko og sårbarheit

Når det gjeld risiko og sårbarheit, vert ikkje seglingsleia til og frå næringsområdet vurdert i konsekvensvurderinga. Åråsvågen smalnar innover mot djupvasskaia det er kome innspel om. Skip og båtar er tvungne til å passera trongt mellom oppdrettsanlegg og større og mindre øyar, holmar og skjer. Mot Fensfjorden vil utgåande skipstrafikk møta kryssande trafikk nordover og sørover i leia. Naturvernforbundet meiner faren for kollisjonar eller grunnstøyting er reell og kan føra til ein langt større katastrofe enn Serverforliset ved Fedje for nokre år sidan, då delar av Øyane vart råka tungt av oljesøl.

Åråsvågen er sårbar ikkje berre fordi han er trong og innelukka, men fordi vågen går gjennom skjergard med høg verdisetjing både landskaps- og friluftsmesseg og når det gjeld biologisk mangfald, inkl. fisk. Oppdrettsanlegget utanfor Øksnes representerer dessutan store økonomiske verdiar.

Naturvernforbundet vil difor be om at det vert utarbeidd risiko- og sårbarheitsanalyse som også inkluderer seglingsleia i Åråsvågen ut til Fensfjorden.

Samfunns- og næringsinteresser

I kommuneplanen sin samfunnsdel prioriterer kommunen industriutvikling på Mongstad og bustad- og tenestetilbod rundt Mastrevik. Etter Naturvernforbundet sitt syn er det fornuftig planlegging. Å blanda likt og ulikt slik utspelet om næringsområde i Øksnesmarka legg opp til, er etter vårt syn dessutan i strid med rikspolitiske retningslinjer for planlegging som kommunen syner til i samfunnsdelen.

Det er store ledige næringsareal nær Mongstad; resten av kommunen er framleis prega av LNF-område med utviklingspotensiale for bustader og tenestetilbod, m.a. reiseliv, med tilgang til meir eller mindre urørt natur.

Konsekvensutgreiinga

Kommunen si konsekvensutgreiing konkluderer med *stor positiv konsekvens* (+ 2) for samfunnsmessige tilhøve, og er det einaste temaet som kjem positivt ut i vurderinga.

Naturvernforbundet er usamd i denne vurderinga og meiner ho burde vore snudd til minus.

Rett nok kan eit næringsområde i Øksnesmarka gje arbeidsplassar og inntekter til kommunen, men dei planane som er skisserte i innspel til høyringa er dels lite konkrete og dels lite realistiske (landbasert oppdrettsanlegg, båtlager, mekanisk verkstad, jordfabrikk, djupvasskai) og vil koma i direkte konflikt med andre arealføremål knytt til næring, tenestetilbod og eigedomsutvikling, i sær i og rundt Åråsvågen. Vi kan i fleng nemna eksisterande oppdrett utanfor Øksnes, trålfelt for reke i heile Åråsvågen, kaste- og låssettingsplass ved Seteneset, Kystlandsbyen, Kystbarnehagen, bustadfelt B11 (Ytre Åråsvågen) og B3 (Kvalvågen) og hotellplanane for indre Åråsvågen. Dessutan har Øksnesmarka stort potensiale for beitebasert landbruk. For alle desse interessene vil Øksnesmarka som LNF-område vera eit pre.

Naturvernforbundet vil dessutan påstå at Austrheim si største utfordring er å få folk til å bu i kommunen, ikkje mangelen på arbeidsplassar. Vi er stygt redde for at eit nærings- og industriområde på heile 700 da i Øksnesmarka og Åråsvågen vil skemma bort tilflyttarar og at store reiselivs- og bustadprosjekt vil lida. Slike tapte skatteinntekter kan bli mykje større enn gevinsten med 10-12 arbeidsplassar i Øksnesmarka.

Til slutt vil Naturvernforbundet nemna vass- og vegtilførsel til næringsområdet. Kven skal leggja til rette og betala for det? Vegtilførselen vil med dagens krav til standard bli dyr og krevjande. I vassbruksplanen for Austrheim er det ikkje planlagt vassstilførsel til næringsområdet i Øksnesmarka.

Lerøyna

Her syner Naturvernforbundet til vedtak i kommunestyret 22.02.17:

Trond Ove Lerøy. *Konklusjon: Trond Ove Lerøy sin merknad vert teke til følgje. Grensa mellom LNF og LNFR-areal vert endra i tråd med innspelet til Trond Ove Lerøy. Framlegget frå Krf, Sp og Ap fekk 11 røyster og rådmannen sitt framlegg fekk 6 røyster.*

Naturvernforbundet er usamd i vedtaket og vil rå til at vurderinga som vert gjort av rådmannen i den første konsekvensutgreiinga vert vidareført og utdjupa. I den første utgreiinga vart merknaden frå Lerøy ikkje teke til følgje.

Som rådmannen la vekt på i vurderinga si, har LNF-området på sørsida av Lerøyna stor verdi både som naturbeite- og friluftsområde. Med fri utsikt mot havet i vest står landskapet fram som den mest attraktive delen av Lerøy-løypa. Løypa er merka og tilrettelagt og mykje brukt av både små og store, opphavleg opparbeid av Barnas Turlag.

Naturbeiteområdet, som stor sett dekker heile den vestlege delen av Lerøyna, vert nytta av tre sauebønder, mellom dei søkjar.

Med støtte frå MD og Fylkesmannen og i samarbeid med to av grunneigarane som begge driv med sau, ein av dei søkjar, har Naturvernforbundet motteke til saman kr 170 000 til rydding av sitkagran på Lerøy («Rydd ein holme»-prosjektet). Tilskotet er gjeve under føresetnad om restaurering av naturbeite og opning av landskapet for turgåing. I vilkåra ligg også lyngbrenning og aktiv skjøtsel med beite. Arbeidet er ikkje slutført, men er tenkt vidareført med nye tilskot i 2018. Etter vårt syn vil det vera eit alvorleg brot på vilkåra

frå MD og Fylkesmannen om delar av området no vert opna for spreidd busetnad. Det kan difor medføra at tilskotet ikkje vert utbetalt.

Naturvernforbundet meiner at omgjerung frå LNF til LNFR vil føra til eit svært høgt konfliktnivå og er difor frå vår side uønskt.

Konsekvensutgreiinga

I motsetnad til konsekvensutgreiinga til 1. gongs høyring konkluderer kommunen i 2. gongs høyring positivt:

Kommunen ser fortetting av lokale bygder som positivt for lokalsamfunnet. Det bør setjast krav til opprusting av infrastruktur og krav til plassering av tomter og bygg for å minimere påverknad av landskap, beitemark og privatisering i høve friluftsliv. Formålsgrensa tilrås trekt inn på kanten/hylla slik at nybygg kjem eit stykke frå strandsona. Tal nye bustader bør ikkje overstige 3.

Konklusjonen vert trekt trass i *store negative konsekvensar* for landskap (÷ 1) og landbruk (÷ 1) og *middels negative konsekvensar* for friluftsliv (÷ 1), naturmangfald (÷ 1) og strandsone (÷ 1). Konsekvensane vert skildra slik:

Området har stor verdi som Landskaps- og naturtype med naturbeitemark som krev drift eller skjøtsel for å bevarast.

Store delar av dette området ligg i 100m beltet langs sjø, der det er ålment bygge og deleforbod. Området har store landskapsverdiar med sitt opne landskap ut mot sjøen. Det er viktige landbruksverdiar, som i naturbase også er klassifisert som viktig, i området. Spreidd utbygging vil kunne avgrense viktige landskap, naturverdiar og friluftsverdiar.

Naturvernforbundet vurderer omgjerung frå LNF til LNFR som lettvinnt og er grunnleggjande usamd i konklusjonen, ikkje minst når den totale konsekvensen vert sett til minus 3.

Etter vårt syn er dessutan dei negative konsekvensane monaleg større enn det som kjem fram i konsekvensutgreiinga. Det er t.d. ikkje rett som det vert skrive at området er «lite nytta til tuområde» og at konsekvensen for born og unge er «liten». Lerøyløypa rundt Lerøy er opparbeidd av Barnas Turlag og mykje nytta til kortare turar både av born og vaksne. Løypa er tilrettelagd med merking, gjerdetrappar, rasteplassar og postkasse for innskriving. Det vert elles vist til samarbeidet mellom Naturvernforbundet og to lokale grunneigarar om å rydda Lerøyna heilt for sitkagran og slik opna opp landskapet for beite, lyngheiskjøtsel og meir brukt til friluftsføremål (sjå over).

Å bandlegga dela av denne løypa til utbyggingsføremål vil difor etter Naturvernforbundet sitt syn vera særskild konfliktskapande.

Generelle innspel og oppsummering

Etter å ha lese gjennom innkomne merknader og konsekvensutgreiinga til kommunen er Naturvernforbundet kritisk til at så mange av merknadene knytte til strandsona er rådd til i 2. gongs høyring. Mange av dei var ikkje rådd til under 1. gongs høyring. Kva som fagleg har endra seg, kan i mange tilfelle vera vanskeleg å skjønna. Det gjeld i sær tiltaka i Øksnesmarka og på Lerøyna.

Spreidd naustbygging med nye inngrep i strandsona er frå vår ståstad ikkje ønskjeleg, heller ikkje opning for spreidd busetnad nær strandsona slik som på Lerøyna. Endringa frå LNF til LNFR er dessutan i konflikt med dei verdiane Lerøy har som landbruks- og friområde og dei planane som føreligg for vidare utvikling av desse verdiane, jfr. stønad frå Fylkesmannen til prosjektet Rydd ein holme på Lerøyna. Ei heilskapleg forvaltning av landskapet til ressursvenleg fleirbruk, er viktig.

Vi er dessutan kritiske til at fleire akvakulturområde er tekne inn att i planen, både anlegget ved Allersholmen og anlegget ved Sævrøy (Trøvika). Vi kan ikkje sjå at slik arealdisponering er i samsvar med dei retningslinene som vart trekte opp for ytre Øyane då området var aktuelt å verna i samband med Ny landsplan for nasjonalparker i 1992. Vi vil dessutan nemna at slike anlegg det er søkt om, vil gje svært få arbeidsplassar og små inntekter til kommunen.

Når det gjeld anlegget ved Allersholmen, vil Naturvernforbundet peika på at influensområdet er mykje nytta til yrkes- og fritidsfiske, i sær ruse-, teine- og garnfiske. Området har dessutan stort biologisk mangfald med tareskogførekomstar av høg verdi, kamskjel, ein rik bestand av oter og skarv, og dessutan hekkande havørn. Strandsona og sjøområda rundt anlegget er mykje nytta til friluftsliv, m.a. kajakkpadling, og leia mellom Allersholmen og Geitarøyna er farlei for småbåtar nordover mot Øyane.

Naturvernforbundet meiner difor konfliktpotensialet for lokaliteten er stor og vil difor be om at området for akvakultur vert trekt ut av arealplanen. Å utvida området slik det er gjort framlegg om, er med bakgrunn i konfliktnivået, frå vår ståstad uakseptabelt.

Mykje av den same argumentasjonen gjeld anlegget ved Sævrøy. Lokaliteten i Trøvika er konfliktfyllt både i høve landskap, biologisk mangfald, sjøretta friluftsliv og yrkes- og fritidsfiske. Vi vil dessutan peika på at som sundet mellom Allersholmen og Geitarøyna, er tiltaksområdet i Trøvika nytta som farlei for småbåtar nordover mot Sævrøy, Baløy og Rongevær.

Når det gjeld Øksnesmarka, meiner vi KUen som er gjort i høve til nærings- og industriområdet på alle måtar syner at marka er ueigna for næring og industri og at konfliktnivået er svært høgt. Frå Naturvernforbundet sin ståstad gjeld det særleg for biologisk mangfald og friluftsliv og folkehelse, men konfliktnivået er også høgt for landskap, klima, kulturminne og ulike nærings- og samfunnsinteresser. Når det gjeld biologisk mangfald, meiner vi funnet av sterkt trua art saman med samla belastning på raudlista artar og naturtypar aleine må setja ein stoppar for næringsområdet. Vi meiner dette er i samsvar både med Naturmangfaldlova og forvaltningspraksis i slike saker, jfr. praksis i Hordaland fylkeskommune. Vi syner elles til eigen rapport frå NLA, lagt ved.

Når det gjeld kunnskapsgrunnlaget, vil vi be om tilleggsutgreiing med kartlegging av biologisk mangfald i Åråsvågen og naudsynte tilleggsundersøkingar av terrestrisk og akvatisk miljø i Øksnesmarka. Vi vil også be om at det vert gjennomført risiko- og sårbarheitsanalyse for skipstrafikk til og frå det planlagde næringsområdet og at det i høve til m.a. uttak av myr vert sett opp klimarekneskap for omdisponering til næringsområde slik det er planar om.

Jan Nordø
leiar
Naturvernforbundet Nordhordland

Kopi: Fylkesmannen i Hordaland